

اثر سطوح مختلف نیاسین و کربوهیدرات جیره غذایی بر رشد، ترکیب لاشه و شاخص‌های بیوشیمیایی همولنف میگوی پا سفید جوان *Litopenaeus vannamei*

فریده زنده بودی^۱، حمید محمدی آذرم^{*}^۱، ابراهیم رجبزاده قطرمی^۱، احمد قاسمی^۲، عقیل دشتیان نسب^۳

^{*}azarmhamid@gmail.com

۱- گروه شیلات، دانشکده منابع طبیعی دریا، دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر، خرمشهر، ایران

۲- پژوهشکده دانشگاه خلیج فارس، بوشهر، ایران

۳- پژوهشکده میگوی کشور، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، بوشهر، ایران

تاریخ پذیرش: آذر ۱۳۹۸

تاریخ دریافت: مهر ۱۳۹۸

چکیده

در این مطالعه اثر جیره‌های آزمایشی حاوی سطوح مختلف کربوهیدرات و نیاسین بر شاخص‌های رشد و ترکیب لاشه و شاخص‌های بیوشیمیایی همولنف میگوی جوان پاسفید (*Litopenaeus vannamei*) در پژوهشکده میگوی بوشهر به مدت ۴۵ روز مورد بررسی قرار گرفت. میانگین وزن اولیه میگوها 5 ± 0.33 گرم و پرورش در تانک‌های ۳۰۰ لیتری و در ۸ تیمار انجام شد. تغذیه ۴ بار در روز و با استفاده از جیره آزمایشی فرموله شده حاوی دو سطح ۱۵ و ۳۰ درصد کربوهیدرات و سه سطح ۱۰۰، ۱۵۰ و ۲۰۰ میلی‌گرم در کیلوگرم نیاسین انجام شد. همچنین دو تیمار ۳۰ و ۱۵ درصد کربوهیدرات بدون نیاسین به عنوان شاهد استفاده شد. در انتهای دوره، شاخص‌های رشد، ترکیب لاشه و شاخص‌های بیوشیمیایی همولنف در تیمارها اندازه‌گیری شد. بهترین عملکرد رشد شامل بالاترین مقدار وزن نهایی (14.05 ± 0.05 گرم)، طول نهایی (13.38 ± 0.05 سانتی‌متر) و نرخ رشد ویژه (2.23 ± 0.07 درصد) در تیمار حاوی ۱۵ درصد کربوهیدرات و ۱۰۰ میلی‌گرم نیاسین در هر کیلوگرم غذا اندازه‌گیری شد ($p < 0.05$). همچنین بالاترین مقدار گلوبال گز (mg/dL) (53.66 ± 0.88 mg/dL)، لیپوپروتئین‌های پر چگالی (HDL) (mg/dL) (27 ± 0.057) و پروتئین کل (mg/dL) (17.09 ± 0.10) در تیمار حاوی ۱۵ درصد کربوهیدرات و ۱۰۰ میلی‌گرم نیاسین در هر کیلوگرم غذا بود ($p < 0.05$). از سویی، بالاترین مقدار پروتئین لاشه در تیمارهای حاوی ۱۵ درصد کربوهیدرات و مقدار ۱۵۰ میلی‌گرم نیاسین در کیلوگرم جیره غذایی مشاهده شد ($p < 0.05$). همچنین با کاهش مقدار کربوهیدرات جیره غذایی مقدار چربی لاشه کاهش یافت ($p < 0.05$). نتایج نشان داد که سطح پایین کربوهیدرات به همراه ۱۰۰ میلی‌گرم نیاسین در کیلوگرم جیره غذایی میگوی پاسفید جوان سبب اثرگذاری مطلوب بر رشد، ترکیب لاشه و همولنف میگوهای جوان وانمی می‌شود.

لغات کلیدی: لاشه، همولنف، رشد، کربوهیدرات، میگوی پاسفید، نیاسین

*نویسنده مسئول

مقدمه

همولنف نیز موثر می‌باشد (Xia et al., 2014). اما در معده مطالعات انجام شده صرفاً نیاز تغذیه‌ای به نیاسین برای رشد در تعداد کمی از گونه‌های آبزی مانند میگوی شیا و پنگ (Shiau and Peng, 1992) (Penaeus monodon) و پاسفید (Litopenaeus vannamei) (Xia et al., 1992) و پاسفید (al., 2014) مورد بررسی قرار گرفته است. اما از آنجایی که نوع و مقدار منبع کربوهیدرات‌صرفی در جیره غذایی می‌تواند بر مقدار بهینه نیاسین مصرفی در جیره غذایی مؤثر باشد (NRC, 2011)، ضروری است این نیاز در ارتباط با سایر اجزاء انرژی‌زا جیره غذایی مانند کربوهیدرات‌ها مورد بررسی و پژوهش قرار گیرد.

میگویی پاسفید یکی از سخت پوستان یوری‌هالین است که توانایی تحمل رنج وسیعی شوری را در دامنه $1\text{--}50\text{ psu}$ دارد (Pante, 1990) به همین دلیل این میگو در چند دهه اخیر در سراسر دنیا به عنوان گونه پرورشی موفق مطرح شده است (Lie et al., 2007). لذا، در این پژوهش اثر سطوح مختلف نیاسین و کربوهیدرات‌جیره غذایی بر رشد، شاخص‌های بیوشیمیایی همولنف و ترکیب لاشه میگویی پاسفید جوان مورد بررسی قرار گرفته است.

مواد و روش کار

مطالعه حاضر در پژوهشکده میگویی کشور در بوشهر و به مدت ۴۵ روز و در مرداد و شهریور ۱۳۹۷ انجام شد. از ۷۲۰ قطعه میگویی جوان با میانگین وزن اولیه 5 ± 0.33 گرم استفاده شد. میگوها در ۸ تیمار با ۳ تکرار و هر تکرار شامل ۳۰ عدد میگو بود که در تانک‌های ۳۰۰ لیتری مجهز به هواده قرار داده شدند. تیمارهای مورد بررسی شامل:

- تیمار ۱ (شاهد): جیره آزمایشی حاوی ۳۰ درصد کربوهیدرات و بدون نیاسین.
- تیمار ۲: جیره آزمایشی حاوی ۳۰ درصد کربوهیدرات و ۱۰۰ میلی‌گرم نیاسین در هر کیلوگرم غذا.
- تیمار ۳: جیره آزمایشی حاوی ۳۰ درصد کربوهیدرات و ۱۵۰ میلی‌گرم نیاسین در هر کیلوگرم غذا.
- تیمار ۴: جیره آزمایشی حاوی ۳۰ درصد کربوهیدرات و ۲۰۰ میلی‌گرم نیاسین در هر کیلوگرم غذا.

پرورش مطلوب و موفق آبزیان ارتباط مستقیمی با تهییه جیره مناسب دارد که علاوه بر تأمین نیازهای غذایی، از نظر هزینه نیز برای پرورش دهنده‌گان مقرر به صرفه باشد. کربوهیدرات‌یکی از منابع مهم و کم هزینه جیره برای تأمین انرژی در آبزیان پرورشی است. استفاده از سطوح مناسب کربوهیدرات‌های غذایی آبزیان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و چنانچه مقادیر مناسب از این ماده در جیره موجود نباشد، دارای اثرات منفی بر آبزی در استفاده از مواد معدنی، رشد، سوتخت و ساز بدن و سلامت می‌باشد (Lie et al., 2007; Wang et al., 2017).

غلب در جیره موجودات آبزی به عنوان منبع انرژی و کاهش هزینه‌های تغذیه‌ای در موجودات آبزی استفاده می‌شود. مطالعات پیشین نشان داده است که جیره‌های دارای کربوهیدرات را می‌توان به عنوان منبعی با انرژی بالا بویژه در شرایط استرس نظیر تغییرات شوری در حیوانات آبزی استفاده کرد (Wang et al., 2017). زیرا کربوهیدرات‌ها به عنوان منبع انرژی با دسترسی بالا در اکثر گونه‌های سخت‌پوستان محسوب می‌شوند (Lehninger, 1978).

همچنین بنظر می‌رسد که در بسیاری از گونه‌ها مقادیر مناسب کربوهیدرات جیره غذایی منجر به بهبود مصرف پروتئین می‌شود. در حال حاضر، مقدار نشاسته‌ای که در داخل غذای آبزیان گنجانده می‌شود، بسیار بیشتر از میزان تعیین شده در دهه اخیر است. لذا، از روش‌های بهینه‌سازی کیفیت جیره غذایی، افزایش بهره‌وری کربوهیدرات مصرفی با استفاده از ویتامین‌های دخیل در متابولیسم انرژی مانند نیاسین است (NRC, 2011).

نیاسین به عنوان یک کوآنزیم در آزادسازی و ذخیره انرژی در چرخه‌های متابولیک (گلیکولیز) کربوهیدرات‌ایفاء نقش می‌کند. بنابراین، میگو با مصرف نیاسین، کوآنزیم‌های نیکوتین آمید آدنین دی‌نوکلئوتید (NAD⁺) و نیکوتین آمید آدنین دی‌نوکلئوتید فسفات (NADP⁺) را فراهم کرده که در نهایت در چرخه گلیکولیز مصرف می‌شود و انرژی تولید می‌کند (Lie et al., 2007).

همچنین نیاسین جیره بر فعالیت‌های کاتالیزوری و لیزوزومی

³ practical salinity unit

¹ Nicotinamide Adenine Dinucleotide

² Nicotinamide Adenine Dinucleotide Phosphate

نهایی^۲، درصد افزایش وزن^۳، نرخ رشد ویژه^۴ و ضریب تبدیل غذایی^۵ بود. شاخص‌های مورد نظر براساس رابطه‌های ذیل محاسبه گردیدند (Ronyai *et al.*, 2002; Piedecausa *et al.*, 2007)

$$WG (\%) = \left(\frac{W_F - W_I}{W_I} \right) \times 100$$

$WG (\%)$ = درصد افزایش وزن بدن، W_f = وزن نهایی، W_i = وزن اولیه

$$SGR(\%BW/DAY) = \frac{\ln W_2 - \ln W_1}{day} \times 100$$

$= \text{نرخ رشد ویژه}$ ، $\ln W_1$ = لگاریتم وزن اولیه، $\ln W_2$ = لگاریتم وزن ثانویه، day = طول دوره پرورش

$$FCR = \frac{\text{Food intake} \times 100}{WG}$$

Food intake: ضریب تبدیل غذایی (درصد)، WG : افزایش وزن (گرم) غذای مصرفی (گرم)

ترکیب لاش

در پایان آزمایش از هر تانک سه عدد میگو برای آنالیز لاشه انتخاب شد. رطوبت با قرار دادن نمونه‌ها در آون در دمای ۱۰۵ درجه‌سانتی گراد به مدت ۲۴ ساعت، پروتئین با اندازه‌گیری نیتروژن ($N \times 6/25$) به روش کلدال، چربی با روش سوکسله و استفاده از اتر و خاکستر با قرار دادن نمونه در دمای ۵۵ درجه سانتی گراد به مدت ۶ ساعت اندازه‌گیری شد (AOAC, 1995).

تیمار شاهد^۶ : جیره آزمایشی حاوی ۱۵ درصد کربوهیدرات و بدون نیاسین.

تیمار^۷ : جیره آزمایشی حاوی ۱۵ درصد کربوهیدرات و ۱۰۰ میلی‌گرم نیاسین در هر کیلوگرم غذا.

تیمار^۸ : جیره آزمایشی حاوی ۱۵ درصد کربوهیدرات و ۱۵۰ میلی‌گرم نیاسین در هر کیلوگرم غذا.

تیمار^۹ : جیره آزمایشی حاوی ۱۵ درصد کربوهیدرات و ۲۰۰ میلی‌گرم نیاسین در هر کیلوگرم غذا.

هشت جیره غذایی با استفاده از سطوح مختلف کربوهیدرات (تامین شده از آرد گندم) و نیاسین خوارکی WUFFDA (Alorich Merk, Germany) با نرم‌افزار فرموله شد (جدول ۱). مواد اولیه ابتدا توسط آسیاب برقی خرد و الک (قطر ۱ میلی‌لیتر) شدند. سپس مقدار هر ماده غذایی بر اساس فرمول تهیه شده وزن گردیدند و با یکدیگر به صورت همگن مخلوط شدند. سپس روغن به ترکیبات مذکور اضافه شد. سطوح مختلف نیاسین به مقدار ۱۰۰، ۱۵۰ و ۲۰۰ میلی‌گرم در هر کیلوگرم غذا، در مقداری آب حل و با مخلوط جیره غذایی آمیخته و خمیر شد. پس از تبدیل خمیر به رشته‌های اکسترود، رشته‌ها در آون با دمای ۶۵ درجه‌سانتی گراد به مدت ۸ ساعت خشک شدند.

جیره‌های غذایی مورد نظر پس از آماده‌سازی برای حصول اطمینان از کیفیت و ترکیب تقریبی به آزمایشگاه منتقل و میزان پروتئین با استفاده از روش کلدال، چربی خام مطابق با روش سوکسله و رطوبت، خاکستر و فیبر نیز به روش ارائه شده AOAC (۱۹۹۵) اندازه‌گیری شد (جدول ۱). تغذیه ۴ بار در روز در ساعات ۸، ۱۲، ۱۶ و ۲۰ بود. همچنین در طول دوره آزمایش پارامترهای فیزیکوشیمیایی آب مخازن در محدوده مناسب پرورش میگویی وانمی بود.

اندازه‌گیری شاخص‌های رشد

زیست سنجی میگوها در انتهای آزمایش و با استفاده از ترازوی دیجیتال با دقت ۰/۱ گرم برای وزن و تخته بیومتری با دقت ۱ میلی‌متر برای طول انجام شد. شاخص‌های مورد بررسی در این مطالعه شامل وزن نهایی^۱، طول

² Final Length

³ Final Weight Percent

⁴ Specific Growth Rate

⁵ Feed Conversion Ratio

^۳

¹ Final Weight

جدول ۱: ترکیب جیره‌های غذایی برای میگوی پاسفید جوان (گرم در ۱۰۰ گرم)

Table 1: Diets composition for juvenile whiteleg shrimp

مواد اولیه (درصد)								تیمارهای غذایی
%۱۵	%۱۵	%۱۵	%۱۵	%۳۰	%۳۰	%۳۰	%۳۰	
کربوهیدرات	کربوهیدرات	کربوهیدرات	کربوهیدرات	کربوهیدرات	کربوهیدرات	کربوهیدرات	کربوهیدرات	آرد ماهی کیلکا
۲۰۰ و میلی‌گرم نیاسین	۱۵۰ و میلی‌گرم نیاسین	۱۰۰ و میلی‌گرم نیاسین	بدون نیاسین	۲۰۰ و میلی‌گرم نیاسین	۱۵۰ و میلی‌گرم نیاسین	۱۰۰ و میلی‌گرم نیاسین	بدون نیاسین	آرد ماهی تن
۱۹/۳۶	۱۹/۳۶	۱۹/۳۶	۱۹/۳۶	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	آرد سویا
۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۱۸/۰۹	۱۸/۰۹	۱۸/۰۹	۱۸/۰۹	آرد گندم
۲۴/۱۴	۲۴/۱۴	۲۴/۱۴	۲۴/۱۴	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	گلوتن ذرت
۱/۹۸	۱/۹۸	۱/۹۹	۲/۰۰	۱۸/۷۱	۱۸/۷۱	۱۸/۷۲	۱۸/۷۳	روغن ماهی
۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	لیستین سویا
۴/۵	۴/۵	۴/۵	۴/۵	۴/۲۴	۴/۲۴	۴/۲۴	۴/۲۴	محلوط ویتامینی ^۱
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	محلوط مواد معدنی ^۲
۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	پرکننده (کربنات کلسیم) ^۳
۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۳/۹۴	۳/۹۴	۳/۹۴	۳/۹۴	نیاسین
۰/۰۲	۰/۰۱۵	۰/۰۱	۰	۰/۰۲	۰/۰۱۵	۰/۰۱	۰	درصد پروتئین خام
۴۰/۳	۳۹/۸	۴۰/۱	۴۰/۰	۴۰/۱	۴۰/۲	۳۹/۹	۴۰/۰	درصد چربی خام
۱۰/۱	۱۰/۱	۱۰/۲	۱۰/۰	۱۰/۲	۱۰/۳	۱۰/۱	۱۰/۰	درصد فیبر
۱/۵	۱/۶	۱/۶	۱/۵	۲/۸	۲/۷	۲/۸	۲/۹	NFE
۱۵/۱	۱۴/۸	۱۴/۹	۱۵/۰	۲۹/۹	۲۹/۸	۲۹/۷	۳۰/۰	انرژی کل ^۴
۳/۱	۳/۱	۳/۲	۳/۱	۳/۷	۳/۷	۳/۶۹	۳/۷	(Kcal/g)

۱- ترکیب مکمل ویتامینی Vitasol (رازک، ایران): A (۵۰۰۰۰ IU)، D_۳ (۲۵۰۰۰ IU)، E (۳۰ mg)، C (۱۰۰ mg)

۲- هر کیلوگرم مکمل معدنی (کیمیا لیگو): شامل ۱۸ میلی‌گرم روی، ۰/۶ میلی‌گرم منگنز، ۰/۷ میلی‌گرم کربالت، ۰/۱۵ میلی‌گرم سلنیوم، ۰/۱۸ میلی‌گرم مس و ۱۲ میلی‌گرم آهن می‌باشد.

NFE (Nitrogen free extract) = 100 - (Pr+ EE+Fb+Ash+Moisture) -۳

۴- پروتئین چربی ۴ Kcal/g، NFE ۹ Kcal/g، Fat ۹ Kcal/g

1-Vitamin premix composition of Vitasol (Razak, Iran): A (50000IU), D₃ (25000IU), E (30 mg), C (100 mg) in 50 ml Premix.

2-Each kilogram of mineral premix (Kimia Leygo): Including: zinc; 18 mg, iodine; 0.6 mg, manganese; 7.8 mg, cobalt; 0.5 mg, selenium; 0.15 mg, copper; 1.8 mg and iron; 12 mg.

3-NFE (Nitrogen free extract) = 100- (Pr+ EE+Fb+Ash+Moisture)

4-Protein 4Kcal/g, Fat 9 Kcal/g, NFE 4 Kcal/g.

همولنف میگوها از ترکیب ۱:۱ همولنف با محلول خنک ضد انعقاد Alsever (۱۱۵ میلی‌مول گلوکر، ۳۳۶ میلی‌مول NaCl، ۲۷ میلی‌مول Sodium Citrate با pH ۷/۶) استفاده شد (عبداللهی آریناهی و همکاران، ۱۳۹۸). با توجه به سرعت بالای انعقاد همولنف میگو، ابتدا سرنگ ۱ میلی‌لیتری انسولین را به میزان ۰/۴ میلی‌لیتر از ماده

اندازه‌گیری شاخص بیوشیمیابی همولنف نمونه‌گیری از همولنف در انتهای دوره آزمایش و از ۲۴۰ قطعه میگو صورت گرفت. برای کاهش استرس و تحرک، ۱۰ دقیقه قبل از همولنف‌گیری، میگوهای آزمایشی در ظرف آب حاوی یخ خشک با دمای ۴ درجه سانتی‌گراد قرار داده شدند و برای جلوگیری از انعقاد و تغییر رنگ

مقایسه میانگین‌ها از آزمون چند دامنه‌ای دانکن و در سطح معنی‌داری $0.05 < p < 0.10$ درصد استفاده شد.

نتایج

بر اساس آنالیز واریانس یکطرفه بالاترین مقدار وزن نهایی، طول نهایی و نرخ رشد ویژه در تیمار ۶ و کمترین میزان این پارامترها در تیمار ۴ اندازه‌گیری شد ($p < 0.05$). با توجه به مقدار P-value آنالیز واریانس دو طرفه، کربوهیدرات در دو سطح ۱۵ و ۳۰ درصد، صرفاً بر مقدار طول نهایی و ضریب تبدیل غذایی اثر گذار بود. اما سطوح مختلف نیاسین بر پارامترهای وزن نهایی، طول نهایی، ضریب تبدیل غذایی، درصد افزایش وزن بدن و نرخ رشد ویژه تاثیرگذار بود. همچنین در رابطه با اثر متقابل نیاسین و کربوهیدرات بجز سایر پارامترها، فقط ضریب تبدیل غذایی تحت اثر متقابل نیاسین و کربوهیدرات قرار نگرفت (جداول ۲ و ۳).

بر اساس آنالیز واریانس یکطرفه، مقدار رطوبت لاشه میگوهای مورد آزمایش (جدول ۴)، بالاترین و کمترین مقدار را بترتیب در تیمار ۱ و ۲ نشان داد ($p < 0.05$). بالاترین مقدار پروتئین به تیمار ۷ و کمترین مقدار این پارامتر به تیمار ۸ تعلق داشت ($p < 0.05$). میانگین چربی لاشه بالاترین و پایین‌ترین مقدار را در تیمار ۲ و تیمار ۵ داشت ($p < 0.05$). همچنین مقدار خاکستر بین تیمارهای مورد آزمایش اختلاف معنی‌داری را در بین تیمارهای آزمایشی نشان نداد ($p > 0.05$). بر اساس نتایج آنالیز واریانس دوطرفه، صرفاً سطوح مختلف کربوهیدرات بر مقدار چربی تاثیرگذار بود. همچنین مقدار پروتئین و چربی تحت تاثیر اثر متقابل کربوهیدرات و نیاسین قرار گرفت.

با توجه به نتایج بررسی پارامترهای بیوشیمیایی همولنف میگوهای پا سفید جوان (جدول ۴)، مقدار گلوگز، HDL، آمیلاز و پروتئین کل در تیمار ۶ و تری‌گلیسرید در تیمار ۸ در بالاترین میزان بودند ($p < 0.05$). اما مقدار کلسترول در بین تیمارها اختلاف معنی‌داری نداشت ($p > 0.05$).

ضد انعقاد با دمای ۴ درجه سانتی‌گراد پرکرده و سپس اقدام به گرفتن همولنف از ناحیه بین پاهای اول و دوم شنا و از کنار طناب عصبی شکمی گردید. بعد از استحصال همولنف بلافضله محتويات درون سرنگ به درون یک میکروتیوب استریل منتقل شد و تا مرحله آنالیز به تانک ازت مایع با دمای منفی ۸۰ درجه سانتی‌گراد منتقل گردید (Yang *et al.*, 2014). در آزمایشگاه، میکروتیوب‌ها در دمای اتاق یخ‌زدایی شده و با دستگاه ورتكس نمونه‌ها به مدت ۳۰-۲۰ ثانیه همگن شدند. ترکیب نمونه و محلول ضد انعقاد جهت سنجش شاخص‌های بیوشیمیایی همولنف ابتدا در ۶۰۰۰ دور در دقیقه با دمای ۴ درجه سانتی‌گراد به مدت ۱۰ دقیقه سانتریفیوژ گردید. سپس قسمت فوکانی نمونه سانتریفیوژ شده را به کمک سمپلر جدا و جهت آنالیز بیوشیمیایی همولنف به میکروتیوب ۱/۵ میلی‌لیتری دیگری انتقال داده شد (Acros *et al.*, 2011). آنالیز بیوشیمیایی BS-200 همولنف با دستگاه اتوآنالیزر بیوشیمیایی مدل Mindary ساخت کارخانه Mindary کشور چین صورت گرفت. سنجش پروتئین کل محلول^۱ (TSP)، کلسترول^۲ (TC)، گلوگز، تری‌گلیسرید^۳ (TG)، لیپوپروتئین‌های پر چگالی^۴ (HDL) و لیپوپروتئین‌های کم چگالی^۵ (LDL) با استفاده از روش رنگ سنجی و با استفاده از کیت‌های بیوشیمیایی شرکت پارس آزمون (کرج، ایران) صورت گرفت (Pascual *et al.*, 2003; Emerenciano *et al.*, 2012).

تجزیه و تحلیل داده‌ها

تجزیه و تحلیل داده‌های با استفاده از نرمافزار SPSS23 انجام شد. شرط نرمال بودن داده‌ها با آزمون-Shapiro-Leven-Wilk و همگنی واریانس با استفاده از آزمون Leven بررسی شد. پس از برقراری شرط نرمال بودن، جهت آنالیز داده‌ها به جهت مقایسه میانگین‌ها و بررسی اثرات متقابل آنها بترتیب از آزمون آنالیز واریانس یک و دو طرفه و برای

¹ Total Soluble Proteins

² Total Cholesterol

³ Triglyceride

⁴ High Density Lipoprotein

⁵ Low Density Lipoprotein

اثر سطوح مختلف نیاسین و کربوهیدرات جیره غذایی...^۱

جدول ۲: اثر سطوح مختلف نیاسین و کربوهیدرات جیره غذایی بر شاخص‌های رشد و تغذیه میگوی پاسفید جوان

Table 2: The effect of different levels of dietary niacin and carbohydrate on growth and feeding indices of juvenile whiteleg shrimp

اثرات متقابل				تیمار										شاخص
نیاسین		کربوهیدرات		کربوهیدرات × نیاسین										وزن نهایی (گرم)
۰/۰۰	۰/۰۸	۰/۰۰	۱/۱۰±۰/۰۳ ^b	۱/۱۰±۰/۰۴ ^{bc}	۱/۱۰±۰/۰۴ ^{cd}	۱/۱۰±۰/۰۴ ^{cd}	۱/۱۰±۰/۰۴ ^{de}	۱/۱۰±۰/۰۴ ^a	۱/۱۰±۰/۰۴ ^a	۱/۱۰±۰/۰۴ ^{de}	۱/۱۰±۰/۰۴ ^{cd}	۱/۱۰±۰/۰۴ ^{cd}	۱/۱۰±۰/۰۴ ^{cd}	وزن نهایی (گرم)
۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۱/۱۰±۰/۰۴ ^{bc}	طول نهایی (سانتی‌متر)										
۰/۰۵	۰/۰۴	۰/۰۱	۱/۱۰±۰/۰۴ ^b	۱/۱۰±۰/۰۴ ^{ab}	ضریب تبدیل غذایی									
۰/۰۰	۰/۰۵	۰/۰۰	۱/۱۰±۰/۰۴ ^b	۱/۱۰±۰/۰۴ ^{bc}	درصد افزایش وزن (درصد)									
۰/۰۰	۰/۰۳	۰/۰۰	۱/۱۰±۰/۰۴ ^b	۱/۱۰±۰/۰۴ ^{bc}	نرخ رشد ویژه (درصد در روز)									

حروف غیر مشابه در هر ردیف نشان دهنده اختلاف معنی‌دار بین تیمارهای مورد بررسی در سطح ۰/۰۵ است ($p<0/05$)

The non-similar letters in each row indicate a significant difference among the treatments in the 0.05 level ($p<0.05$)

نیاسین قرار گرفتند. اما اثرات متقابل در خصوص مقدار LDL مشاهده نشد.

همچنین تمامی پارامترهای بیوشیمیایی همولنف بجز کلسیتروول تحت تاثیر اثرات منفرد و متقابل کربوهیدرات و

جدول ۳: اثر سطوح مختلف نیاسین و کربوهیدرات جیره غذایی بر ترکیب لاشه میگوی پاسفید جوان (درصد وزن تر)

Table 3: The effect of different levels of dietary niacin and carbohydrate on carcass composition of juvenile whiteleg shrimp (wet weight percentage)

شاخص	تیمار										اثرات متقابل
	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	
نیاسین	کربوهیدرات	کربوهیدرات × نیاسین									
۰/۳۳	۰/۴۷	۰/۱۲	۷۴/۳۴±۰/۱۴ ^{ab}	۱/۶/۶۹±۰/۲۲ ^a	۷۳/۶۱±۰/۲۳ ^c	۷۳/۵۳±۰/۲۴ ^{ab}	۷۳/۴۳±۰/۲۴ ^{ab}	۷۳/۴۲±۰/۲۴ ^a	۷۳/۴۰±۰/۲۴ ^b	۷۳/۳۸±۰/۲۴ ^a	روطوت
۰/۰	۰/۹۱	۰/۵۷	۲۲/۴۴±۰/۰۵ ^c	۰/۹۵±۰/۰۴ ^{ab}	۰/۹۳±۰/۰۴ ^a	۰/۹۳±۰/۰۴ ^{ab}	۰/۹۲±۰/۰۴ ^{ab}	۰/۹۲±۰/۰۴ ^a	۰/۹۱±۰/۰۴ ^b	۰/۹۰±۰/۰۴ ^a	پروتئین
۰/۰۴	۰/۰۰	۰/۰۵	۱/۱۳±۰/۰۴ ^a	۱/۹۰±۰/۰۴ ^a	۱/۸۹±۰/۰۴ ^a	۱/۸۹±۰/۰۴ ^a	۱/۸۸±۰/۰۴ ^a	۱/۸۸±۰/۰۴ ^a	۱/۸۷±۰/۰۴ ^a	۱/۸۷±۰/۰۴ ^a	چربی
۰/۱۶	۰/۶۲	۰/۴۴	۱/۱۳±۰/۰۴ ^a	۱/۷۰±۰/۰۴ ^a	۱/۶۹±۰/۰۴ ^a	۱/۶۸±۰/۰۴ ^a	۱/۶۷±۰/۰۴ ^a	۱/۶۷±۰/۰۴ ^a	۱/۶۶±۰/۰۴ ^a	۱/۶۶±۰/۰۴ ^a	خاکستر

(p<0.05) حروف غیر مشابه در هر ردیف نشان دهنده اختلاف معنی‌دار بین تیمارهای مورد بررسی در سطح ۰.۰۵ است.

The non-similar letters in each row indicate a significant difference between the treatments in the 0.05 level (p<0.05).

جدول ۴: اثر سطوح مختلف نیاسین و کربوهیدرات جیره غذایی بر شاخص‌های بیوشیمیایی همولنف میگوی پاسفید جوان
Table 4: The effect of different levels of dietary niacin and carbohydrate on haemolymph biochemical parameters of juvenile whiteleg shrimp

شاخص	تیمار										اثرات متقابل		
	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	نیاسین	کربوهیدرات	نیاسین
گلوگر (میلی‌گرم بر دسی لیتر)	۲۷/۰۰ ^a	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰									
تری‌گلیسرید (میلی‌گرم بر دسی لیتر)	۲۷/۰۰ ^a	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰									
کلستروл (میلی‌گرم بر دسی لیتر)	۲۷/۰۰ ^a	۰/۳۶	۰/۴۶	۰/۵۶									
HDL (میلی‌گرم بر دسی لیتر)	۱/۰۰ ^a	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰									
LDL (میلی‌گرم بر دسی لیتر)	۱/۰۰ ^a	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰									
پروتئین کل (میلی‌گرم بر دسی لیتر)	۲۷/۰۰ ^a	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰									

حروف غیرمشابه در هر ردیف نشان دهنده اختلاف معنی‌دار بین تیمارهای مورد بررسی در سطح ۰/۰۵ است ($p<0/05$)

The non-similar letters in each row indicate a significant difference between the treatments in the 0.05 level ($p<0.05$)

Yone, 1982; Tung and Shiao, 1991; Mohseni et al., 2015 در مطالعه حاضر، اثرات متقابل معنی‌دار کربوهیدرات و نیاسین بر شاخص‌های رشد و تغذیه، منجر به بهترین عملکرد در تیمار ۶ شد. میگوها قادر به هضم کربوهیدرات و تأمین انرژی جهت رشد و تغذیه می‌باشند. Rosas و همکاران (۲۰۰۰) افزایش سطح کربوهیدرات از ۱-۳۳ درصد را در جیره میگوی *Litopenaeus*

بحث

کربوهیدرات‌ها در مقایسه با پروتئین و چربی‌ها ارزان‌ترین ترکیب مواد غذایی و تأمین کننده انرژی در آبزیان هستند. هر چند بیان شده است که فعالیت کم آنزیم‌های هضم کننده کربوهیدرات (آمیلاز)، کمبود گیرنده‌های انسولین و پایین ماندن انسولین خون، عاملی است که مصرف کربوهیدرات‌ها را محدود می‌کند (Furuichi and

پرورش و فیزیولوژی متفاوت گونه‌های مختلف باشد (آسمانی و همکاران، ۱۳۹۸).

از میان پارامترهای بیوشیمیایی همولنف به عنوان شاخص‌های سلامت و شرایط زیست می‌گو (Ozbay and Riley, 2002; Shahkar *et al.*, 2014) تری‌گلیسرید، HDL و پروتئین کل در دو تیمار ۶ و ۷ بیشترین مقدار بوده است. با توجه به وجود اثرات معنی دار سطوح مختلف کربوهیدرات، نیاسین و اثر متقابل آنها بر پارامترهای بیوشیمیایی همولنف (بجز در کلسترول و LDL) می‌توان عنوان کرد که تیمارهای دریافت کننده جیره حاوی ۱۵ درصد کربوهیدرات با سطوح مختلف نیاسین در مقایسه با تیمارهای حاوی ۳۰ درصد کربوهیدرات با سطوح مختلف نیاسین دارای سطح بالاتر گلوگز، تری‌گلیسرید، HDL و پروتئین کل بوده است. گزارش شده است که کربوهیدرات جیره غذایی از طریق تنظیم متابولیت‌های خون مانند قند خون جذب می‌شود و میزان رشد را در ماهی پنگویی (*Pangasiandon*) بهبود می‌بخشد (آسمانی و همکاران، ۱۳۹۸). همچنین Jiang و همکاران (۲۰۱۴) بیان داشته‌اند که نیاسین خوارکی در جیره غذایی ماهی تیلاپیا منجر به افزایش معنی دار HDL شده است.

بنابراین، بهنظر می‌رسد استفاده از سطح پایین کربوهیدرات مصرفی در جیره غذایی و سطوح مطلوب ۱۰۰ میلی گرم نیاسین در کیلوگرم جیره غذایی از طریق بهبود جذب مواد غذایی و متابولیت‌های همولنف منجر به بهود رشد، کیفیت لашه و سلامت میگوهای پرورشی شود.

سپاسگزاری

از مسئولین دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر به لحاظ حمایت مالی از این پژوهه در قالب رساله دکتری تخصصی قدردانی می‌شود.

منابع

آسمانی، م.، سپهداری، ا.، حافظیه، م. و دادگر، ش.، ۱۳۹۸. تاثیر برخی از منابع مختلف کربوهیدراتی بر عملکرد رشد، شاخص‌های بدنی و فعالیت آنزیم Pangasiandon گوارشی آمیلاز در ماهی پنگویی (

stylirostris گلوكوزیداز در هپاتوپانکراس که سبب تحریک رشد و افزایش وزن می‌شود، قابل اجرا دانستند. همچنین محمدزاده و همکاران (۱۳۹۱) افزایش سطح کربوهیدرات ۱۵-۳۵ درصد را به عنوان عاملی تاثیرگذار بر پارامترهای رشد عنوان کردند که سبب رشد مطلوب و نیز افزایش پروتئین لاشه در بچه‌ماهیان سفید دریای خزر (*Rutilus*) شد. اما Tacon و Salgado-Leu (*kutum*) مقایسه جیره‌هایی حاوی پروتئین و دو سطح کربوهیدرات (پایین ۲۳/۵-۲۳/۶ درصد و بالا ۳۴/۶-۳۵/۸ درصد) در سخت پوست *Samastacus spinifrons* عنوان کردند که جیره‌های حاوی سطح کربوهیدرات پایین میزان رشد بالاتری داشتند. بنابراین، بنظر می‌رسد که با استفاده از نیاسین به دلیل نقش در چرخه‌های متابولیک (گلیکولیز) در آزادسازی و ذخیره انرژی (NRC, 2011)، می‌توان مقدار کربوهیدرات مصرفی را در جیره‌های غذایی تحت تاثیر قرار داد.

همچنین براساس نتایج ترکیب بیوشیمیایی بدن، مقدار پروتئین و چربی لاشه تحت تاثیر اثر متقابل کربوهیدرات و نیاسین قرار گرفت بطوریکه با کاهش سطح کربوهیدرات جیره غذایی به ۱۵ درصد مقدار چربی لاشه کاهش و مقدار پروتئین افزایش یافته است. لذا، بنظر می‌رسد که کاهش کربوهیدرات جیره غذایی به همراه سطوح مختلف نیاسین منجر به بهبود کیفیت لاشه می‌شود. از اینرو، بالاترین سطح پروتئین لاشه در تیمار ۷ بوده که با تیمار ۶ فقد اختلاف معنی دار بود. در مطابقت با نتایج مطالعه حاضر، بر اساس مطالعه طاعتی و همکاران (۱۳۹۴) بالاترین میزان پروتئین لاشه را در تیمارهای حاوی ۱۵ درصد کربوهیدرات (گلوگز و نشاسته ذرت) در مقایسه با تیمارهای حاوی ۳۰ درصد کربوهیدرات گزارش شد که چنین نتیجه‌های در مطالعه Tacon و Salgado-Leu (۲۰۱۵) نیز گزارش شده است. اما در خصوص مقدار چربی لاشه، Qingsong و همکاران (۲۰۰۹) کاهش سطح حوض (*Carassius auratus*) و گربه ماهی آفریقایی (*Clarias gariepinus*) تغذیه شده با سطوح مختلف کربوهیدرات گزارش دادند که این تفاوت با مطالعه حاضر می‌تواند ناشی از ترکیبات مختلف جیره غذایی، شرایط

- generation domesticated *Farfantepenaeus duorarum* (Burkenroad, 1939) broodstock. *Aquaculture*, 344–349: 194-204. Doi: 10.1111/j.1749-7345.1997.tb00641.
- Furuichi, M. and Yone, Y., 1982.** Effect of insulin on blood sugar levels of fishes. *Bulletin of the Japanese Society for the Science of Fish*, 48: 1289-1291. Doi: org/10.1152/ajplegacy.1928.84.3.566.
- Jiang, M., Huang, F., Wen, H., Yang, C., Wu, F., Liu, W. and Tian, J., 2014.** Dietary niacin requirement of GIFT tilapia *Oreochromis niloticus* reared in fresh water. *Journal of the World Aquaculture Society*, 45(3): 333-341. Doi: org/10.1111/jwas.12119
- Lehninger, A.L., 1978.** Biochemistry. Kalyani, Ludhiana, New Delhi. 820 P.
- Lie, E.C., Chen, L.Q., Zeng, C., Chen, X.M., Yu, N., Lai, Q.M. and Qin J.G., 2007.** Growth, body composition, respiration and ambient ammonia nitrogen tolerance of the juvenile white shrimp, *Litopenaeus vannamei*, at different salinities. *Aquaculture*, 265: 385-390. Doi: org/10.1016/j.aquaculture.2007.02.018
- Mohseni, M., Hassani, M.H., Pourali, H.R., Pourkazemi, M. and Bai, S.C., 2015.** The optimum dietary carbohydrate / lipid ratio can spare protein in growing beluga, *Huso huso*. *Journal of Applied Ichthyology*, 27: 775–780. Doi: org/10.1111/j.1439-0426.2011.01706.
- NRC, 2011.** Nutrient Requirements of fish and Shrimp. Committee on Animal Nutrition,
- ۸۹. مجله علمی شیلات ایران، ۵: ۷۹-۱۳۹۴. Doi: 10.22092/ISFJ.2019.119534.
- طاعتی، ر.، محسنی، م. و خوش سیما، س.. تاثیر منابع و سطوح مختلف کربوهیدرات (گلوگز و نشاسته ذرت) بر کارایی تغذیه و ترکیب لاشه بچه تاسماهی سیبری (*Acipenser baerii*). مجله علوم و فنون شیلات، ۳: ۸۸-۷۷.
- عبدالهی آرپناهی، د.. جعفریان، ح.ا.. سلطانی، م.. نادری سامانی، م. و حسن پور فتاحی، ا.. ۱۳۹۸. مقایسه اثر باسیلوس تجاری و بومی (*Bacillus subtilis-Bacillus licheniformis*) بر برخی شاخص های ایمنی و آنزیمهای سرمی بدن لارو میگویی پاسفید غربی (*Litopenaeus vannamei*). مجله تحقیقات دامپزشکی، ۷۴(۱): ۹۲-۸۳.
- محمدزاده، ص.. نوبیریان، ح.. اورحی، ح.. و فلاحتکار، ب.. ۱۳۹۱. تاثیر سطوح مختلف کربوهیدرات جیره بر رشد، بازماندگی و ترکیبات بدن بچه ماهیان سفید (*Rutilus kutum* Kamenskii, 1901). مجله علمی شیلات ایران، ۴: ۹۴-۸۵. Doi: 0.22092/ISFJ.2017.110090
- AOAC, 1995.** Official Methods of Analysis of Official Analytical Chemists International, 16th Edn. Association of Official Analytical Chemists, Arlington. VA. USA. 172 P.
- Arcos, F.G., Ibarra, A.M. and Racotta I.S., 2011.** Vitellogenin in hemolymph predicts gonad maturity in adult female *Litopenaeus vannamei* shrimp. *Aquaculture*, 316: 93-98. Doi: org/10.1016/j.aquaculture.2011.02.045
- Emerenciano, M., Cuzon, G., Mascaro, M., Arevalo, M., Norena-Barroso, E., Jeronimo, G., Racottae, I.S. and Gaxiolab, G., 2012.** Reproductive performance biochemical composition and fatty acid profile of wild-caught and 2nd

- B.O.A. National Research Councile. National Academy Press, Washington, DC, USA. 376 P.
- Zbay, G. and Riley, J.G., 2002.** An analysis of refractometry as a method of determining blood total protein concentration in the American lobster *Homarus americanus* (Milne Edwards). *Aquaculture Research*, 33: 557- 562. Doi: org/10.1046/j.1365-2109.
- Pante, M.J.R., 1990.** Influence of environmental stress on the heritability of molting frequency and growth rate of the Penaeid shrimp, *Penaeus vannamei*. University of Houston-Clear lake, Houston, TX, USA. 210P.
- Pascual, C., Gaxiola, G. and Rosas, C., 2003.** Blood metabolites and hemocyanin of *Litopenaeus vannamei*: the effect of culture conditions and a comparison with other crustacean species. *Marine Biology*, 142: 735–745. Doi: 10.1007/s00227-002-0995-2.
- Piedecausa, M.A., Mazon, M.J., Garcia, B.G. and Hernandez, M.D., 2007.** Effects of total replacement of fish oil by vegetable oils in the diets of *Shaprsnout seabream* (*Diplodus puntazzo*). *Aquaculture*, 263: 211-219.
Doi: 10.1016/j.aquaculture.2006.09.039
- Qingsong, T., Fen, W., Shouqi, X., Xiaoming, Z., Wu, L. and Jianzhong, S., 2009.** Effect of high dietary starch levels on the growth performance, blood chemistry and body composition of Gibel carp (*Carassius auratus*). *Aquaculture Research*, 40: 1011-1018. Doi: 10.1111/j.1365-2109.2009.02184.x
- Ronyai, A., Csengeri, I. and Varadi, L., 2002.** Partial substitution of animal protein with full-fat soybean meal and amino acid supplementation in the diet of Siberian sturgeon (*Acipenser baerii*). *Journal of Applied Ichthyology*, 18(4-6): 682-684. Doi: 10.1046/j.1439-0426.2002.00372.
- Rosas, C., Cuzon, G., Gaxiola, G., Arena, L., Lemairo, P., Soyez, C. and Van Wormhoudt, A., 2000.** Influence of dietary carbohydrates on the metabolism of juvenile *Litopenaeus stylirostris*. *Journal of Experimental Marine Biology and Ecology*, 249: 181-198. Doi: org/10.1371/journal.pone.0108875.
- Salgado-Leu, I. and Tacon, A.G.J., 2015.** Effects of different protein and carbohydrate contents on growth and survival of juveniles of southern Chilean freshwater crayfish, *Samastacus spinifrons*. *Latin American Journal of Aquatic Research*, 43(5): 836-844. Doi: org/10.3856/vol43-issue5-fulltext-4.
- Shahkar, E., Yun, H., Park, G., Jang, I.K., Kim, S.K., Katya, K. and Bai, S.C., 2014.** Evaluation of optimum dietary protein level for juvenile white leg shrimp (*litopenaeus vannamei*). *Journal of Crustacean Biology*, 34(5): 552-558. Doi: org/10.1163/1937240X.
- Shiau, S.Y. and Peng, C.Y., 1992.** Utilization of different carbohydrates at different dietary protein levels in grass prawn, *Penaeus monodon*, reared in seawater. *Aquaculture*, 101: 241-250. Doi: 10.1016/0044-8486(92)90028-J.
- Tung, P.H. and Shiau, S.Y., 1991.** Effects of meal frequency on growth performance of

- hybrid tilapia, *Oreochromis niloticus* × *O.aureus*, fed different charbohydrate diets. *Aquaculture*, 92: 343-350. Doi:10.1016/0044-8486(91)90039-A
- Wang, X., Li, E., Xu, Z., Li, T., Xu, C. and Chen, L., 2017.** Molecular response of carbohydrate metabolism to dietary carbohydrate and acute low salinity stress in pacific white shrimp *Litopenaeus vannamei*. *Turkish Journal of Fisheries and Aquatic Sciences*, 17: 153-169. Doi: 10.4194/1303-2712-v17-1-18.
- Xia, S., Tian, L., Jin, Y., Yang, H., Liang, G. and Liu, Y., 2014.** Effect of glycine supplementation on growth performance, body composition and salinity stress of juvenile Pacific white shrimp, *Litopenaeus vannamei* fed low fishmeal diet. *Aquaculture*, 418-419: 159–164. Doi: 10.1016/j.aquaculture.2013.10.023.
- Yang, C., Chen, N., Lu, L., Chen, S. and Lai, C., 2014.** Effect of Mushroom Beta Glucan on Immune and Haemocyte Response in Shrimp *Litopenaeus vannamei*. *Journal of Aquaculture Research and Development*, 5: 275-291. Doi: 10.4172/2155-9546.1000559.

The effect of different levels of dietary niacin and carbohydrate on growth performance, carcass composition and heamolymph biochemical parameters of juvenile whiteleg shrimp (*Litopenaeus vannamei*)

Zendeboodi F.¹; Mohammadiazarm H.^{1*}; Rajabzadeh E.¹; Gasemi A.²; Dashtian Nasab A.³

*azarmhamid@gmail.com

1-Department of Fisheries, Faculty of Marine Natural Resources, Khorramshahr University of Marine Science and Technology, Khorramshahr, Iran

2- Persian Gulf Research Institute, Persian Gulf University, Bushehr, Iran

3- Iran Shrimp Research Center, Iranian Fisheries Science Research Institute (IFSRI), Agricultural Research Education and Extension Organization (AREEO), Bushehr, Iran

Abstract

In this study, the effect of experimental diets containing different levels of carbohydrate and niacin on growth indices, carcass composition and heamolymph biochemical parameters of juvenile whiteleg shrimp (*Litopenaeus vannamei*) were investigated for 45 days. Shrimp with mean initial weight of 5 ± 0.33 g were reared in 300 liter tanks with 8 treatments. Feeding was performed 4 times a day using experimental diets containing two levels of carbohydrate 15 and 30% and three levels of dietary niacin 100, 150 and 200 mg kg⁻¹ with two controls. At the end of the period, growth indices, carcass composition and biochemical indices of heamolymph of shrimps were assessed. The best growth performance consisted of the highest final weight (14.05 ± 0.5 g), final length (13.38 ± 0.05 cm) and specific growth rate (2.23 ± 0.07) were in treatment contained 15% carbohydrate and 100 mg niacin kg⁻¹ diet ($p < 0.05$). Also, the highest glucose (53.66 ± 0.88 mg dl⁻¹), HDL (27 ± 0.57 mg dl⁻¹) and total protein values (10.9 ± 0.17 mg dl⁻¹) were in treatment contained 15% carbohydrate and 100 mg niacin kg⁻¹ diet ($p < 0.05$). On the other hand, the highest protein content of carcass was observed in treatments contained 15% carbohydrate and 100-150 mg niacin kg⁻¹ diet ($p < 0.05$). Also, fat of carcass was reduced by decreasing dietary carbohydrate ($p < 0.05$). Therefore, the results showed that low carbohydrate level with 100 mg niacin per kg of diet had beneficial effects on growth, carcass composition and heamolymph of juvenile whiteleg shrimp.

Keywords: Carcass, Heamolymph, Growth, Carbohydrate, Whiteleg shrimp, Niacin.

*Corresponding author